

GROEPSINSTRUCTIE

Rekenen

Effectieve rekeninstructie is het hart van de rekenles. De groepsinstructie vindt plaats nadat er een korte klassikale (automatiserings)oefening heeft plaatsgevonden. Alle leerlingen doen mee met de groepsinstructie, dus ook de zwakke rekenaars.

Tip (1) Schrijf aan het begin van de les het lesdoel op het bord en bespreek kort met de leerlingen wat ze deze les zullen leren.

Het doel staat gedurende de hele rekenles op het bord. Aan het einde van de rekenles komt u terug op het lesdoel en bespreekt u kort wat de leerlingen deze les hebben geleerd.

Tip (2) U blikt samen met de leerlingen terug op de leerstof die ten grondslag ligt aan het onderwerp van deze rekenles.

U haalt datgene wat kinderen deze les aan voorkennis nodig hebben op door hier kort enkele vragen over te stellen.

Tip (3) Nieuwe leerstof introduceert u altijd in een context die u kort met de leerlingen bespreekt.

Door het gebruik van contexten kunnen getallen en bewerkingen betekenis krijgen voor kinderen. Nieuwe leerstof biedt u daarom altijd aan in voorstelbare contexten die u kort met de leerlingen bespreekt. Wanneer de leerlingen verder gevorderd zijn in de leerlijn, neemt de abstractiegraad doorgaans toe en worden contexten soms achterwege gelaten.

Tip (4) De leerlingen gaan na de introductie in tweetallen aan de slag om het probleem dat u in de context aan de orde stelde op te lossen.

U stimuleert dat leerlingen hun probeersels noteren door het gebruik van kladpapier aan te moedigen.

Tip (5) U besteedt aandacht aan de oplossingswijzen en aanpakken van de leerlingen.

U doet recht aan de probeersels en aanpakken van leerlingen door deze te inventariseren en op het bord te noteren. Voorkom echter wel dat dit een oeverloos gesprek wordt of dat tal van strategieën over elkaar heen buitelen en dat kinderen verdwalen.

U biedt perspectief en zoomt tijdens de bespreking in op de meest efficiënte strategie(ën) door hier expliciet aandacht aan te besteden.

Tip (6) U ondersteunt het denken van leerlingen door tijdens uw instructie gebruik te maken van didactisch materiaal, modellen of schema's.

In de meeste gevallen doet de handleiding bij uw rekenmethode suggesties voor het gebruik van didactisch materiaal, modellen en schema's. U dient bij het gebruik van een model of schema consequent te zijn in de notatiewijze.

Tip (7) Na de instructie maakt u de eerste opgaven samen met de leerlingen (begeleid oefenen).

U rekent voor op de wijze waarop u wenst dat de leerlingen straks tijdens het zelfstandig werken zullen rekenen. U gebruikt de gewenste strategie die u stapsgewijs voorrekent en laat de leerlingen met u meewerken.

Tip (8) Wees duidelijk over wat u van de leerlingen verwacht tijdens het zelfstandig werken.

U dient tenminste duidelijkheid te geven over de volgende vragen:

- Welke leerlingen verwacht u aan de instructietafel voor verlengde instructie?
- Hoe moeten leerlingen handelen wanneer ze tijdens het zelfstandig werken vastlopen of vragen hebben, terwijl u op dat moment verlengde instructie geeft aan de kleine groep?
- Met welke rekentaken kunnen leerlingen verder wanneer ze klaar zijn?

Colofon

Kwaliteitskaarten bevatten praktische handvatten voor het verbeteren van het onderwijs. De school kan de kwaliteitskaart gebruiken om de eigen situatie aan te spiegelen, verbeterpunten te formuleren en daarop aansluitend gerichte initiatieven te ondernemen.

De kwaliteitskaarten Rekenen sluiten aan bij de brochure *Iedereen kan leren rekenen*. Projectbureau Kwaliteit PO-Raad, januari 2009. De brochure en de kwaliteitskaarten zijn downloadbaar op www.rekenpilots.nl/implementatiekoffer.

Kwaliteitskaart *Groepsinstructie (december 2009)* is ontwikkeld door Tijn Bloemendaal, Ina Cijvat, Gert Gelderblom, Martijn Smoors en Jos Sprakel in opdracht van Projectbureau Kwaliteit PO-Raad.

PO-Raad/Projectbureau Kwaliteit is verantwoordelijk voor de uitvoering van onderdelen van de Kwaliteitsagenda PO 'Scholen voor morgen'. Dit is de beleidsagenda voor de periode 2007-2011 die staatssecretaris Dijkzema samen met de sector primair onderwijs heeft opgesteld. Het versterken van het taal- en rekenonderwijs staat daarin centraal.

Meer kwaliteitskaarten zijn te vinden op de websites www.schoolaanzet.nl, www.taalpilots.nl en www.rekenpilots.nl in de rubriek 'implementatiekoffer'.